

Potravní specializace výra velkého (*Bubo bubo*) při výchově mládřat

Food specialization of Eagle owl (*Bubo bubo*)
in provisioning nestling

Vojtěch Volf

Výr velký (*Bubo bubo*) je predátor s širokým potravním spektrem. Tento fakt byl potvrzen mnohými domácími i zahraničními ornitology. Při těchto výzkumech byla též pozorována určitá potravní specializace (např. BĚLKA et DIVIŠ 1989, BARTA 1990).

Učinil jsem podobnou zkušenost. V polovině března 1998 jsem zaslechl ze své zahrady výrovo houkání. Zahrada se nachází v katastru obce Lhota-Netřeba (o. Rychnov nad Kněžnou), kvadrát 5763. Je situována nad údolím Zlatého potoka, které je tvořeno různě velkými skalisky a přerušeno několika roklemi.

Dne 6.4.1998 jsem zde našel hnízdo se třemi mladými. Hnízdo bylo situováno u paty skály a na poměrně rušném místě. Po břehu říčky vede frekventovaná turistická cesta. Nad hnízdem vede další cesta, kterou používají lesáci a místní občané. Severně od skály s hnízdem je stráž přerušena roklí, na jejímž dně teče ve vlhké části roku potok (souběžně s ním vede další stezka). Z každého zmiňovaného místa je ke hnízdu téměř stejně daleko - asi 35 m. Přímý pohled do hnízda je možný jen ze skály na druhé straně rokle. K výčtu rušivých vlivů je nutno ještě přičíst těžbu dřeva v blízkém okolí hnízda v době hnízdění. Pár byl však ke všem projevům civilizace indiferentní.

Potrava

V době líhnutí mládřat (začátek dubna) bylo v hnízdě 13 kusů různých hlodavců. Druhy jsem neurčoval. Při pozdějších kontrolách bylo evidentní, že mládřata jsou stále krmena hlodavci. Teprve koncem dubna se začali objevovat ježci. Byl jsem připraven, že na hnízdě budu registrovat výřad složený ze zvěře pernaté i srstnaté, užitkové i škodné. Nic takového jsem nenašel. Od konce dubna (tj. od stáří mladých asi 3 týdny) do úspěšného vyvedení mládřat jen samí ježci. Sameček je nenosil pouze na hnízdo, ježky jsem nacházel na pařezech v okolí hnízda, ale i na protější straně rokle. Jen jednou (25.5.) byla potravní specializace porušena. Na hnízdě jsem našel ulovenou káň lesní (*Buteo buteo*). Potom až do úplného vyvedení opět samí ježci. Dne 31. května jsem na hnízdě zastihl jen dvě mládřata, to třetí, již vylétlé, jsem vyplašil na zpáteční cestě asi šest metrů nad hnízdem. Za týden jsem zde již žádné mládě nezastihl. Jen stříkance po okolních skalách a vývržky.

Diskuse a závěr

Souhlasím s názorem, že výří hnízdo je zrcadlem potravní nabídky v jeho okolí (KUNSTMULLER 1996). Byla vyvedena všechna mládřata,

včetně toho nejmladšího a nejslabšího. Mohl jsem pozorovat, že před opuštěním hnízda se rozdily ve velikosti téměř vyrovnaly. To by nebylo možné, kdyby bylo potravy nedostatek. V opačném případě by bylo nejmladší mládě pravděpodobně sežráno.

Lze konstatovat, že v loveckém revíru sledovaného páru žije silná populace ježků. Na početní stavy těchto živočichů lze usuzovat také podle počtu jejich přejetých těl na okolních komunikacích. Je nepochybné, že hnízdní teritorium výrů je současně lokalitou, která ježkům velmi vyhovuje. Než se zde usadil pár výrů, ježci zde patrně neměli přirozených nepřátel.

Pozorovaná potravní specializace je dalším důkazem schopnosti predátorů udržovat početní stav své kořisti na únosné míře.

Summary

A pair of Eagle owl (*Bubo bubo*) bred near Zlatý potok brook (Rychnov nad Kněžnou district, sq. 5763). Food brought to the nest by the male was monitored during the whole breeding period. Major part of the diet was composed by hedgehogs. The nest-site habitat was considered quite suitable for hedgehogs.

Literatura

- BÁRTA F., 1990: Hnízdění a potrava mláďat výra velkého (*Bubo bubo*) v SPR Lichnice. *Panurus*, 2: 55-58.
- BĚLKA T., DIVIŠ T., 1989: Hnízdění výra velkého (*Bubo bubo*) na stro-mech ve východních Čechách. *Panurus*, 1: 67-76.
- KUNSTMÜLLER I., 1996: Početnost a hnízdní biologie výra velkého (*Bubo bubo*) na Českomoravské vrchovině v letech 1989-1995. *Buteo*, 8: 81-102.

Adresa autora:

Vojtěch Volf
Na poříčí 412
518 01 Dobruška